

NÉPNEVELŐ.

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATH. NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA.

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT.

Megjelenik minden vasárnap egy ívnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy-egy példányban **ingyen**.

Előfizetési ár: egész évre 3 frt. Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST,

Királyi Pál-utca 13. szám.

(Szent-István-Társulat).

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknek **minden egyes szövegt.** minden közlés után 3 kr. (6 fillér) fizetendő. — Egyéb hirdetéseknek egész oldal 16 frt, fél 8 frt, negyedrészt 4 frt és egy nyolczadrész oldal 2 frt. A 30 kr. bélyegilletéket a hirdető fizeti.

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

HIVATALOS RÉSZ.

Meghívó a kath. tanító- és tanítónőképző-intézeti tanárok 1898. évi július hó 3-6-án tartandó országos congressusára. Sorrend: Július 3-án reggel 9 órakor Veni Sancte a Lyceum kápolnájában. 10 órakor megnyitó ülés. Július 4-5-én szakülések. Július 6-án reggel 8 órakor hálaadó isteni tisztelet a Lyceum kápolnájában. Eger, 1898. június 23-án. Az előkészítő-bizottság.

Értesitem a t. közönséget, hogy a főmagassága és főújszatelendő bibornok herczegprimás Ó Eminenciája az esztergomi kisdévodónőképző intézet I. osztályát a jövő iskolai évre megszüntetvén, az I. osztályba növendékek nem vétetnek fel. Az 1899/1900. iskolai évben ismét megnyílik az I. osztály. Esztergom, 1898. június 25-én. Számord Ignác igazgató.

Meghívó. A Kapuvár-kerületi róm. kath. tanító-egyesület megalakulásának 25 éves emlékére Kapuvárott 1. évi július 14-én a kaszinó helyiségében diszgyűlést tart a következő tárgysorozattal: 1. Hymnus, éneklí a tanítói kar. 2. Elnöki megnyitó, tartja főt. Malonyay Mihály ker. esperes ur. 3. Az egylet 25 éves történetének felolvasása, Füzy István világi elnök ur által. 4. Zenei egyveleg, zongorán előadja Kiss Tertullian babóthi fótanító ur. 5. „Levél egy tanító barátomhoz”, szavalja Hackl György mihályi fótanító ur. 6. Humorisztikus felolvasás a paedagogia köréből, Dominkovich János boggyoszlói fótanító ur által. 7. Záró beszéd, tartja ngs. Szabó Károly kir. tanácsos s fótanfelügyelő ur. 8. Szózat, éneklí a tanítói kar.

Meghívó a »Liptómegyei róm. kath. tanító-egyesület« f. évi július 7-én délelőtti 9 órakor a lipótszentmihályi róm. kath. iskolában tartandó közgyűlésére. Tárgysorozat: 1. Ünneplés szent. mise. 2. Elnöki megnyitó és jelentés. 3. A múlt évi közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 4. Az orsz. róm. kath. tanítói segélyalapra vonatkozó jelentés. 5. Pénztárnok jelentése a pénztár állapotáról. 6. Korbász Vendel felolvasása: »A lipótmegyei róm. kath. népiskolák a múltban s jelenben. 7. Stefesek János szabadon választott értekezése. 8. Indítványok Liptó-Szt.-Miklós, 1898. évi június hó 23-án. Kekét Agoston elnök. Korbász Vendel jegyző.

A kassai kir. kath. tanítóképző intézetnél 1898-99. tanévben összesen 24 jótét-ményes hely betöltendő s pedig 8 ifju ingyen és 16 ifju havi négy trtért kap élelmet. 19 ifju pedig mérsékelt díjért (évi 10-20 frt) lakást is nyerhet. Az »Erdődi-féle alapít-

vány évi kamata (70 frt) is egy tanuló segélyezésére szolgál. Ezen helyekre f. év július hó 15-ig lehet az intézet igazgatójához folyamodni. Kassán, 1898. június hó 21. Erdődi János, igazgató.

Besztercebánya - egyházmegyei „korponai róm. kath. tanítói kerület« június hó 15-én tartotta gyűlését Korponán, nagys. Machovich Izidor apát, egyhm. fótanfelügyelő s ker. tanfelügyelő elnöke alatt, mely alkalommal világi elnöknek választott Murgás József szász-pelsőczyi, jegyzőnek és könyvtárnoknak Holicza János bábaszéki kántortanító.

NEM HIVATALOS RÉSZ.

A munka után... a munka előtt.

Igen, a munka után vagyunk. Befejeztük az egy évre kitűzött nagyfontosságú teendőket. A termés, Isten dicsőségére és a haza údvére van felajánlva. És kedves lehet-e Isten előtt munkánk eredménye? Volt-e fáradalmunknak intenzív hatása a nemzeti nevelés nagy érdekeire!? Erre ki-ki saját lelkiismeretének sugallata szerint adja meg a keresztény nevelőhöz illő feleletet.

És, ha az önitelkezés biztosítja lelki nyugalmát, adjon hálát Istennek, mert isteni segedelme el nem hagyta őt, és ezzel megadta a legfőbb kincset, a melynél értékesebb és becsesebb tanítóra nézve nem lehet, megadta részére: a nemes öntudat édes jutalmát.

Ha pedig lelke ezt nem érezhetné: szálljon önmagába, vegyen példát a keresztény humanus nevelés nagy alakjától, Owerbergtől, ki oly benső megbánással, oly töredelmességgel írta naplójába az önmagát megrovó sorok után: »Uram segits, hogy megjavítsam magam«.

Igen, amidőn elhangzik ajkunkon a »Te Deum« szálljunk önmagunkba s legyünk mi magunk a megtett munkának első megbíráói. Ezzel tartozunk önmagunk iránt, de tartozunk szent hivatásunknak is, mert csakis így lehetünk öntudatos munkásai az eszményi nevelésnek. Ime, ez az első teendőnk a bevégzett munka

utan. És ezt nem is mulasztja el a keresztény nevelő. Oh nem. Tanúbizonyosságul szolgál erre az a körülmény, hogy a tanítószeg, a nemzet napszámosai, nem tekintik önmagukra nézve pihenésnek a nagy szünidőt, hanem a közoktatás mezején maradnak a pihenésre szánt napok alatt is.

Ime, csak napok választanak el az Egerben tartandó orsz. kath. tanítóképző tanári kongresszuszától. Képzőink tanárai, az egri tanárok lelkes hívő szavára, összegyűlnek az ország minden részéből az érseki városba, hogy a kath. tanítóképzés nagyfőntosságú kérdéseit megvitassák, és a magyar tanítóképzés kath. tanferfiait egy testté, egy lelekké tömörítsék: megalkossák a magyar kath. tanítóképző tanárok orsz. egyesületét.

Tehát a munka után... a munka előtt állanak a hazának kath. képző tanárai. Isten szent nevében kezdjek a munkát és Isten dicsőségére, a haza üdvére végezzék azt.

De hetek múlva, ugyancsak a munka után... munka előtt áll a magyar kath. tanítói kar egyeteméi. Augusztus 19-én elhangzik Veszprem nagynevű főpapjának, az első orsz. kath. tanítói kongresszus országosan szeretett lánglelkű elnökének, báró Hornig Károly v. b. t. t. püspök ö nagyméltóságának ajkan az egyetemi templom szent oltára előtt a Veni Sancte, hogy kezdetet jelentsen a magyar kath. tanítószeg egységben, kölesönös szeretetben és bizalomban megkezdendő országos tevékenységének.

Mind Ezek kapcsán teljes joggal végezhetjük sorainkat e szavakkal: a magyar népoktatás kath. munkásai lelkiismerettel, kitartó lelkességgel teljesítik feladataikat a nagy nemzeti munkában. A nemzet tisztelete és halaja legyen jutalmuk. Isten áldása legyen munkájukon!

E.

Az imádság a gyermekeknel.

Előre kijelentem, hogy a mit elmondani szándékozom, az nem minden tekintetben új dolog. De új annyiban, hogy törekszem ramutatni azon eszköz ezelszerű, sőt üdvös alkalmazására, melylyel nagyban elősegítjük gyermekeink vallásos nevelését.

Nyíltan kimondom, hogy gyermekeink mai hazi és iskolai nevelése nem áll a vallásosság szolgálatában. Magam érzem e nyíltságom súlyos voltát. — különösen az iskolai nevelést illetőleg — de a szent ügy előbbrevitele sokkal fontosabb előttem, semhogy a netaláni megtámadtatások hallgatásra bírjanak.

Hogy a nevelés alapját a családban kell megvetni s azt olyképen irányítani, miszerint az a leendő embert vallásos egyénné s az egyháznak meggyőződésből is buzgó harcosává emelje, minden katolikus tanító előtt köztudomású. A családi nevelés általánosságban nem rendes alapon nyugszik. Régi szokások, családi hagyományok s a társadalmi igé-

nyek azon motivumok, melyek szerint a család gyermekei nevelését intezi. E dolgok azonban nagyon mulékony becsüek s ép mint ilyenek, nem igen nagy hasznára vannak az igazi vallásos nevelésnek.

A gyermek vallásos nevelésénél fősulyt kell fektetnünk az értelemre és szívre, még pedig az isteni tisztelet külső nyilvánulásai, a nyilvános isteni tiszteletek által. A gyermek már bir annyi értelemmel, hogy Istenről s tulajdonságairól helyes fogalmakat adjunk neki; bir annyi szívbeli érzéssel, hogy az ő lelki tulajdonságaihoz illő és mért vélekedéseket, érzéseket plántaljuk belé. Mar pedig a család sem az értelemre, sem a szívre igazi rendszerességgel nem iparkodik hatni, sőt azt általánosságban egészen figyelmen kívül hagyja, de akaratlanul járul e czél eléréséhez azáltal, hogy bizonyos külső cselekmények által adja gyermekének tudtára az Isten iránti érzéseket és vélekedéseket.

Ez pedig egymagában nem elegendő!

Magára a családra bizni a vallásos nevelést, nemesak hogy elhibázott dolog, hanem a túlyomó nagy többségnél egyenesen káros. Hisz sok szülő maga oltja gyermekebe a hitelenséget, mikor úgy gondolkodik, el és cselekszik, mintha Isten épenséggel nem volna. Maguk a szülők vétkeznek, ha készakarva, sokszor lelkiismeretük ellenére, sem az Istenben és tulajdonságaiban nem hisznek, sem pedig a vallás igazságait isteni eredetűeknek el nem fogadják. Az ilyen hitelenség gyengíti a gyermeket abbéli hitében, melyet a külső isteni tiszteletnél látott s tanult; gyengíti a vallás iránti szeretetet s megrendíti benne a jó szeretete iránt való köles hitet.

A gyermek vallásos nevelésének s oktatásának eszközlői a szülők és tanítók, de mivel a szülői nevelés a fennebb vázolt okoknál fogva nem mindig megbízható, azért a tanítónak, a hitoktatónak kell kezébe venni és szigoru rendszerességgel keresztül vinni a gyermek vallásos nevelését.

Mikor a gyermek a tanító, a hitoktató kezei közé kerül még mindig nagyon alkalmas lelkülettel bir a jó befogadására, bármilyen rossz családi nevelésben részesült is s mivel az első hit hallás- és látástól vagy, azért arra kell törekednünk, hogy folytonos beszédekben, jó példákban nyujtsuk neki a vallásosság első alapját.

Ha csak úgy immel-ámmal vetünk keresztet, vagy imádkozva ide-oda tekintgetünk, bizony nem nagy áhitatra gerjed az a mi rossz példánk. Nem szabad figyelmen kívül hagyunk a gyermeki lélek abbéli nyilvánulását, hogy a nagyobbakat, a felnőtteket szereti utánozni s e lelki tulajdonságát fel is kell használnunk a vallásos nevelésnél, mert: »a példa vonz!»

Hogy a külső isteni tiszteletnek a gyermek

kedélyére és lelkületére mily üdvös és jótékony hatása van, az kétségbe sem vonható. Elveszti azonban becsét azonnal, ha nem a meggyőződés, hanem a megszokás bélyegét viseli magán. Tanító, hitoktató mindent és mindig úgy tegyen, a mint tanítványaitól kívánja, hogy ők is tegyenek. Ha a vallásos nevelés nehéz munkája súlyosodik vállainkra, feleljünk meg annak úgy, a mint azt az Istenember példájával megmutatta s legyen e teher azoknak, kikre bízott, édes, mert ha csak nyűg, vagy tisztán kenyérkereset, úgy jobb, ha lemond e foglalkozásról, mivel nem használ, de árt a szent ügynek.

A mily nagy horderővel bír a nyilvános külső isteni tisztelet és a jó példa a gyermekek vallásos nevelésére, ép oly fontos, sőt állíthatom: a legfontosabb az imádság, az imádságnak állandó és folytonos gyakorlása!

Hiszem, hogy nem vétek az igazság ellen, ha azt állítom, miszerint a mai hitoktatás az imádság kultiválásának tekintetében nem elégti ki ama kívánalmakat, melyek ez iránt és ez irányban joggal tamaszthatók. Ne higyük azt, hogy azzal, ha a káteban előirt és kiszabott anyagot gépiesen lemorzsolunk, már elegend tettünk kötelességünknek! Nem elég az imádkozás fogalmát körülírva, egy pár imádságot betanítani, hanem oda kell hatnunk, hogy az imádkozás gyakorlása, mint a gyermek vallásos nevelésének egyik legfontosabb tényezője által, szent kötelességünknek igazán és méltóan megfeleljünk.

Az imádság tanításánál, az imádkozásnál a gyermek soha se azt lássa nálunk, hogy mi most őt tanítjuk, hanem lássa azt, hogy mi lelkünk mélyéből és meggyőződésből imádkozunk. Nem elég csak az előirt 2-4 heti órára szorítkoznunk, hanem kell, hogy mindig és mindenütt nyujtsunk módot és alkalmat arra, hogy a gyermek velünk együtt a hitattal imádkozzék s a hova mi nem követhetjük, ott — lelkiismeretes rávezetés és biztatás következtében — maga imádkozzék.

Vezessük rá a gyermekeket arra, hogy az imádkozás nem földi, de mennyei foglalkozás, s mint Istennel való társalkodás, a legfőbb jóra vezet, mert hisz az emberekről is látjuk, hogy a ki a jóval lép barátságra, s vele társalkodik, az maga is jobb lesz.

Az Isten örökkévalóságának tudatában még az a szűk látkörű gyermek is könnyen rávezethető arra, hogy mennyivel több jót várhat és remélhet ő azáltal, ha az Örökkévalónak hódol, mintha csak a mulandó földi javak utáni vágyait elégíti ki.

Tapintatos, ügyes, de mindennek felett lelkiismeretes és nemes hivatásáért lelkesülő hitoktató az imádságnak fogja adni az elsősegét a gyermek vallásos nevelésénél, s lelke egész melegével oda törekedik hatni, hogy a rea bizott gyermek mindig és mindenütt, hol erre

alkalom nyílik, imádkozzék; példájával, sőt közvetve a szülők által is fokozhatja a gyermek ez iránt való készségét s így eléri azt hogy nemcsak a gyermeknek, de önmagának is megadja a biblia a gazdag ifju eme kérdésére a választ: »Mester! mit tegyek, hogy az örök életet elnyerjem!« Gyórfy János.

Mily viszonyban áll az iskola az egyházzal és tanácsos volna-e az iskolát az egyháztól elválasztani?

(Folytatás)

Elmondtam azon okokat, melyeknél fogva az oktatás- és nevelésügy az iskolák államosítását kívánatosná nem teszi. Nem lesz érdektelen röviden azzal is foglalkozni: óhajtja-e az iskolák államosítását a társadalom?

Ha meggondoljuk, hogy az egyes hitfelekezethez tartozó polgároknak, mily nagy teher gyanánt nehezedik vállainkra a felekezeti iskolák fentartási költsége s a tanítók fizetése: azt hinnők, hogy óhajtva-óhajtják az iskolák államosítását, mely terheiket megkönnyebbiti. És e helyett mit tapasztalunk? Azt, hogy a legfeltekenyebben őrzik iskoláik egyházi jellegét, s készek azért a legnagyobb anyagi áldozatot is meghozni. Sőt azon községekben, hol a felekezet által fentartott iskolákon kívül állami iskolák is vannak, míg előbbieken a nem ritkán magas tandíj daczára is tömve vannak a tantermek gyermekekkel; addig az állami iskolák minden tandíj-kedvezmény mellett sem mutatnak ilyen számbeli eredményt.

Ebből az következik, hogy társadalmunk nagyobb tömege a felekezeti iskolák mellett foglal állást, mert ez a józanul gondolkozó szülők igényeit jobban kielégíti épen a vallás-erkölcsi nevelés szempontjából. Az iskolák államosítását óhajtók közt azonban az a nézet uralkodik, hogy a társadalomnak általam említett eme nagy tömege az alsóbb néposztályból kerül ki, s egyrészt tudatlanságból, másrészt pedig elfogultságból idegenkedik az állami iskoláktól. Hát hogy minden állam társadalmának nagyobb része az u. n. alsóbb néposztályból áll: ez igaz. De azután az is igaz, hogy egyúttal ez a legszegényebb néposztály is, s ennél fogva erre a néposztályra gyakorolja a legnagyobb vonzerőt az állami iskolák tandíj kedvezménye. A kik pedig a tudatlanságra és vallási elfogultságra szeretnek hivatkozni, hát azok nézzék meg a francziákat, a kik az államosítást az európai nemzetek között leginkább emelték érvényre, s a kiktől általánosan sem azt nem lehet mondani, hogy tudatlanok, sem azt, hogy vallásos rajongók — mert inkább vallástalanok — s mit látnak itt? Azt, hogy daczára annak, hogy Francziaországban, tekintet nélkül arra, szükséges-e, nem-e? minden községben allítottak fel teljesen tandíjmentes állami iskolákat azon reményben, hogy

igy a költséges felekezeti iskolák tanulók hiányában rövid idő múlva elenyésznek, s ezzel szemben azt tapasztaljuk, hogy dacára annak, hogy a felekezeti iskolák teljesen az egyház és szülők aldozatkésztségéből s a befolyt tandíjakból tartják fenn önmagukat, mégis Franciaországban ma majdnem 14000 felekezeti iskola gondoskodik a tankötelesek 20%-ának neveléséről. Mert a gyermeke jövőjét szíven viselő szülő itt is szükségét látja a vallásos nevelésnek s kész azért aldozatot hozni.

Avagy talán az állam érdekei kívánják az iskolák államosítását? Oh nem! Ha a felekezeti iskolák a népoktatás célját úgy fogják fel, mint munkámban röviden jeleztem s mint felfogniok kell: ha a szükséges ismeretközlesen kívül súlyt helyeznek nemcsak a vallásos, hanem a hazafias jellem fejlesztésére is, akkor az államnak az iskolához fűzött jogos igényei teljesen kielégítettnek, ép úgy, mintha azt az iskolát az állam tartaná fenn.

Ha pedig a felekezetek által tartott iskolák között mégis akadnak olyanok, hol a romlatlan gyermeki szívbe a hazaszeretet szent tüze helyett a magyar haza és magyar faj elleni gyűlöletet szítják: ha akadnak iskolák, melyek rendeltetési céljoknak utjaról eltérve, a helyett, hogy a közös haza felvirágoztatásán s népeinek testvéresülésén munkálkodnanak, a belviszaly magvait hintik el a más nyelvet beszélő testvéreink között, állami kormányzatunknak elég megtorló eszköz áll rendelkezésére, hogy az ilyen iskoláknak állami egységünk megbontására irányuló törekvéseit megsemmisítse, s az iskolákhoz fűződő jogos igényeit széles e hazában minden iskolával szemben megvédelmezze. Használja fel az állam érdekei ellen vétő iskolákkal szemben ezen megtorló eszközöket a kellő szigorral még akkor is, ha ez által hazánk valamely hitfelekezetének autonómiáján érzékeny sebet is üt, mert az államnak nemcsak joga, hanem elengedhetetlen kötelessége állami egységét és az ország belső nyugalmit minden kül- és bellelenség ellen megvédeni. S ez ellen egy felekezetnek sem lehet oka jogos panaszra, mert valamint az ő vallási érdekeik sem tűrik meg, hogy egyes csoportok felekezetet képezzenek a felekezetben, úgy ők sem alkothatnak államot az államban.

Hogy azonban az állam az iskolák nemzeti irányu munkálkodását ellenőrizhesse, jól szervezett tanfelügyeletről kell gondoskodnia, hogy ezek által az összes iskolák működéséről kellő tájékozottsággal bírjon s az esetleges bajok orvoslásáról haladéktalanul gondoskodhassék. Mert ha a tanfelügyelet a mai alakjában marad meg, s ha a tanfelügyelő csak arra szorítkozik, hogy az iskolák statisztikai adatait rendezze vagy évenként egy-két állami iskolát meglátogasson, de a legtöbb iskolának belső életéről még halvány fogalma sincs, akkor az

állam jogos érdekeinek szem előtt tartását el- len nem őrizheti s így még az állam által fentartott iskolák is könnyen fészkei lehetnek a közös haza elleni izgatásoknak.

Hogy mennyire keveset törődnek a királyi tanfelügyelők az iskolákkal s annak beléletével, s hogy mily sűrűn érintkeznek a tanítókkal, vessen rá világot a következő eset.

1887-ben az esztergomi egyházmegyei tanító- egyesület egyik csoportja (melynek akkor én is tagja voltam) Nógrádmegye székhelyén B.- Gyarmaton tartotta közgyűlését. Hogy hogy eset azt nem tudom, jelen volt (nem a gyűlésen) a közebéden a vármegye kir. tanfelügyelője is. Ekkor esett meg az a furcsa eset, hogy az ott jelenvolt 52 tanító közül csak 8-nak volt szerencséje ismerni a már évek óta a megyében működő tanfelügyelő urat. No! hát az ilyen felügyelet és ellenőrzés mellett a hazafiatlan tanító még állami iskolában is veszély nélkül végezheti állami egységünk ellen aknamunkáját.

Az államnak pedig ezenkívül egyéb érdekei még azok szerint sem kívánják az iskolák államosítását, akik e mellett vetik latba szavukat, ha csak az nem, hogy a tanítókat az állam ki akarja ragadni a nyomorból s fárad- ságos, nagy munkájokat méltányolva olyan fizetést óhajt nekik adni, hogy anyagi gondoktól menten élhessenek?

No! afelől nyugodtan alhatunk. Megmutatta az állam a 300 frtos minimummal, mely minden cifra frázisnál fényesebben beszél. De erről alább!

(Folytatása következik.) *Makkay György.*

VEGYESEK.

Dr. Rimely Károly

püspöknek

50 éves papi jubileuma.

A mint nekünk Besztercebányáról írják, ezen város f. évi jun. 23-án kiváló ünnepélynek volt tanuja, a mely *Rimely Károly* püspök Ő Méltóságának 50 éves papi jubileumának alkalmából tartott.

Reggeli 10 orakor *Machovich Izidor* apát és egyházmegyei főtanfelügyelő háladó istentiszteletet mutatott be a vártemplomban. Ezután a nagy számban megjelent egyházmegyei papság, tanítók és városi közönség a seminariumba vonult, a püspök mellszobrának ünnepélyes leleplezéséhez, melyet *Zala György* országos művész 2000 frtért készített, és melyet az egyházmegyei papság felajánlott. Ünnepélyes beszédet nagy lelkesedéssel kísérvé *Visnyovszky László* kanonok és püspöki helynök mondott; ebben kiemelte az egyházmegye főpásztorának

az egyház és haza körül szerzett érdemeit, az egyházmegyei papság háláját és hódolatát.

A mellszobrot az egyházmegyei róm. kath. tanítóegyesület, Beszterczebánya városa és a helybeli leányok megkoszorúzták. Ezen ünnepély után az összegyűltek közül az egyházmegyei tanítóegyesület részéről többen a kath. legényegyesület épületébe vonultak ezen ünnepély alkalmából megtartandó külön diszközgyűlésre. A gyűlést Machovich Izidor mint elnök nyitotta meg és ünnepélyes beszédet *Szmetana József* znióváraljai igazgató-tanító tartott. Elhatározottatott, hogy az ezen gyűlésről vezetett jegyzőkönyv az ünnepélyes beszéddel, melyben Ő Meltóságát, mint nagy papot, tanítót és jövőt jellemezte szónok, és a mely zajos tetszésben részesült, jelenlévők névsorával együtt kinyomassék. Majd szónoknak köszönet fejeztett ki és az 5 egyházkerületi megyének egy-egy tagjából álló küldöttség választatott, a mely főegyházmegyei tanfelügyelő vezetése alatt *Szmetana József* znióváraljai igazgató-tanító a tőröcz-megyei részről, *Jozif Venczel* handlovai tanító a nyitramegyei részről; *Lábay Gyula* zsarnoviczai tanító, a barsmegyei részről, *Béres András* óhegyi tanító, zólyommegyei részről és *Szmetana Szaniszló* korponai tanítóból, honfoglalás részről állott, hogy f. hó 30-án Ő püspöki Meltóságának az egyházmegyei tanítók részéről felajánlott, a fő és kerületi tanfelügyelők, az iskolaszékek tagjainak, a tanítók és 14,000 iskolai gyermek nevével ellátott diszes és értékes albumot átadja. Ugyanazon a napon az egyházmegyei papság *Visnyovszky László* vezetése alatt Ő Meltóságának 1000 frt értékű aranykelyhet nyújtott át és az egyházmegyei hívők küldöttsége pedig *Tomcsányi Gyula* kir. erdőtanácsos és erdőigazgató vezetése alatt 50,000 hívő aláírásával ellátott diszes albumot adott át. Ezekon kívül sokan üdvözölték Ő Meltóságát szekhelyén, Garam-Szt.-Kereszten. Megérkezésének tiszteletére két diadalkapu volt felállítva és a város koszorúkkal és lobogókkal feldiszitve. A városba jövetekor a nagyszámú városi és vidéki papság és közönség várta, melynek élén nagys. *Szepessy József* egyházmegyei nesor, barsi főesperes fehérbe öltözött, koszorúkkal és virágokkal felékesített leányseregtől körülvéve Ő Meltóságát megható szavakban üdvözölte. Másnap, a jubilaris ünnepély előestéjén a város ki volt világítva és faklyásmenetet rendeztek. Aznap pedig, azaz jun. hó 30-án 10 órakor Ő Meltósága hálaadó istentiszteletet tartotta helybeli plébániai templomban. Délben diszebed volt.

Mindezekhez felemlitem még, hogy Ő Meltósága ezen alkalomból jótékony czélokra 25,000 frtot osztott szét, a mely összegből 5000 frt az egyházmegyei róm. kath. tanítók segélyalapjára adományoztatott.

Isten éltesse soká Beszterczebánya-egyházmegye fenkölt lelkületű főpásztorát az egyház, a haza és emberiség javára.

64 éves tanítói jubileum. A nagy-somló-vidéki deveszeri kör tanítói lélekemelő ünnepélyt rendeztek június 14-én, *Stangli Ferencz* s. vásárhelyi k. tanítónak 64 éves tanítói jubileuma alkalmára. Az ünnepély szentmisével kezdődött, szentmise után átvonult a közönség az iskolába és ott az aggastyán osztályában kezdődött a tulajdonképeni ünnepély. Kéttagu küldöttség hívta be az öreget a vendégekkel zsufozásig megtelt tanterembe, mely alkalommal *Rácz Ferencz* ker. tanfelügyelő felolvasta a veszprémi püspöknek elismerő okiratát és azt szép beszéd kíséretében a jubilánsnak átadta. A Nagy-Somló-vidéki róm. kath. tanítóegylet nevében az ünnepi szónoklatot *Werner Károly* kertai tanító mondotta. A számos üdvözlő távirat s levél felolvasása után *Fleischmann József* az iskolaszék nevében, *Kováts Ferencz* községi bíró az elüljáróság nevében, *Fábián József* a felnőtt tanítványok nevében, *Körmeny Károly* és *Fábián Róza* tanulók pedig a tanköteles gyermekek nevében tartottak igen szépen sikerült szónoklatokat. Az ünnepélyt 125 terítékű banket követte. Az ebéd alatt érkezett meg jubilánsához a megye főispánjának üdvözlő távirata, a mi a tanítóságra felette jó benyomást gyakorolt.

RÖVID HIREK.

A »*Délmagyarországi Tanítóegylet*« Pancsován, 1898. évi július hó 4., 5. és 6. napjain tartja XXXII ik nagy- és közgyűlését, melynek érdekes tárgysorozatához adjuk a következőket: 1. „A nemzeti öserő.” Előadja *Szentgyörgyi Lajos*. 2. A volt határőrvidék tanügye a magyar nemzeti állam szolgálatában. Előadó *Molnár József*. 3. A kisdédóvoda és népiskola egymáshoz való viszonya. Előadó *Bányai Ernesztin*. 4. Neveljünk. Előadó *Ónody Gusztáv*. 5. A néptanító és a magyarosítás. Előadó *Révai Károly*. 6. Emlékbeszéd néhai *Dr. Dittes Frigyes*, egyleti tiszteleti tag és paedagógus felett. Tartja *Graef János*. 7. Reformtörvények a tanítói korpótlék és nyugdíjügy érdekében. Előadó *Dold István*. 8. „A véd-egyesület.” Ismerteti *Truppel Károly*. 9. Anyakönyvi, életrajzi adatok a tanügy szolgálatában. Előadó *Lemle Miklós*. 10. *Pauliny Károly* pancsovai állami iskolai tanító új „A B C”-ját ismerteti *Lambrecht Péter*.

Kérélem. Fiszharmoniumot óhajtok beszerezni; a ki eladni szándékozik, intezze feltételeit *Fröhlich Gyula* tanítóhoz Ladamány (Tolnamegye).

Tanító-gyűlés. A trencsénmegyei általános tanítótestület első nagygyűlését 1898. június 27-én *Zsolnán* tartotta igen változatos tárgysorozattal. A nagygyűlést szentmise előzte meg.

Szerkesztői üzenetek.

F. Gy. Ladamány, Kéréseit teljesítettük, de közvetítésre nem vállalkozhatunk. — *L. Gy. Zsarnoczán*, Köszönet az értesítésért. — *N. J. Baja*, A jövő szám hozza. Üdvözet. — *Sz. J. Köszönet az értesítésért.* — *Sz. I. Esztergom*, Közzétettük. — *L. I. P. Gyimóth*, Köszönet a beküldött adatokért. — *T. L. Órommel* teljesítettük kérését. — *B. S. Ipoly Nyék*, Levében feleltünk. — »*Vidéki*«, A tanító-egyesületeknek nincs portómentességük. Az orsz. bizottság e tárgyban már többször tett lépéseket, de ez időszertint még minden eredmény nélkül. Ugy hiszszük, hogy egyes egyesületek fellépése sem vezetne eredményhez. A bélyegelt kérényhez egy alapszabály mellékelhető. — *H. E. Mislán*, Beérkezett. Felhasználjuk. — *L. A. Istvánfalu*, Adatát felhasználjuk. — *T. M. Magyar-Peterd*, Felhasználjuk. — *K. I. Tolna-Tevel*, E késve érkezett. Egyes részleteit azért felhasználjuk. — *S. F.* Igen, ott leszek.

Felelős szerkesztő: **Ember Károly**.

Pályázatok.

Esztergomi érseki megye.

A naszvadi önálló tanítói állásra f. év július 15-ig pályázat hirdettetik. A tannyelv magyar. Fizetése: 350 frt, havi előleges részletekben. Közös, butorozott szoba

fűtéssel. Köteles egy osztályban tanítani, az ismétlősöket felváltva. Pályázhatnak okl. tanítók. A kérvények ft. Seyler Károly bajosi (per Érsekújvár) esperes urnak nyújtandók be.

Sopo nyára három. Pattara egy kath. magyar-tót tanító keresetük. Fizetés: egyenként 300 ft és lakás. Pályázhatnak július 20-ig nem okleveles tanítók és tanítónők is.

I. Esztergommegye Szentlélek község r. kath. kántortanítói állomására pályázat hirdetik. Javadalmazása: egy szoba, két konyha, kamra, istálló, 9 hold szántóföld, melyből 5 holdat a község művel, továbbá 71 ft készpénz, 12 hektó kétszeres, 40 méter bükkfa, 4 ft 60 kr., terményváltás az uradalomtól, remélhető államszegélyből 100 ft. Tót nyelv ismerete és július 18-án Esztergomban, a sz. Ferenczrendiek zárdájában személyes megjelenés kívánatos. A kérvények a szentléleki iskolaszékre czimezve, Pelczér Lipót ker. tanfelügyelőhöz, Dorogh, Esztergomm. július 18-ig beküldendők. 1—2

II. Esztergommegye Tokod község kath. népiskolájának osztálytanítói állomására pályázat nyitattik. Jövedelme: évi 400 ft, butorozott szoba és egy öl tüzelőfa. Kötelessége: a III—IV. osztályt tanítani, a gyermekeket templomba vezetni és felügyeletet gyakorolni. Kérvények július 16-ig, a tokodi iskolaszékre czimezve, Pelczér Lipót Dorogh (Esztergomm.) beküldendők. 1—2

III. Esztergommegye Tath község róm. kath. népiskolájánál tanítói állásra pályázat hirdetik. Jövedelme: évi 300 ft, egy butorozott szoba, fűtési átalány 20 ft. Kötelessége: I. II. osztályban a mindennapi tanköteleseket tanítani, az ismétlő oktatást pedig a kántortanítóval felváltva ellátni, kántort helyettesíteni. Mellékjövdelemre szorgalma arányában számíthat. Kérvények július 16-ig Pelczér Lipót ker. tanfelügyelőhöz, a tathi iskolaszékre czimezve, Dorogh (Esztergomm.) küldendők. 1—2

Podolan (Nyitra megye) tót-magyar tannyelvű róm. kath. népiskolába másodtanítói állomás hirdetik. Fizetése 150 ft, ismétlősöktől 20 ft, azonkívül teljes ellátás a kántortanítónál.

Koriton. Podola főkközségében rendes tanítói állomásra pályázat nyitattik. Fizetése évi 300 ft, fűtőanyagra — melyből az iskola is ellátatik — 50 ft, ismétlősök után 12 ft és egy kis házikert használata. Végzett óvónők is pályázhatnak. Mindkét állomásra a folyamodványok illető iskolaszékekre czimezve a vágyhelyi prépost esperességi hivatalnál július 20-ig nyújtandók be.

A nagy-surányi róm. kath. népiskolánál 3 tanítói állás van üresedésben. II. osztály tanítójának fizetése: 300 forint, fűtött szoba; tanítónő is folyamodhatik. III. osztály tanítójának fizetése: 300 forint, 45 forint lakpénz, 4 m² kemény fa. Gazdasági ismétlő iskola vezetésére képesítettek előnyben részesülnek, a mely működésért külön díjazatnak. Egy segélytanítói állás, fizetése 150 forint, kántor-főtanítónál ellátás, pályatársával közös lakás. Végzett képezdész is folyamodhatik. A II. és III. osztályu tanítók részére 100—100 forint államszegély kérelmezhető. A folyamodványok augusztus 1-ig Rosznáky Károly plébános úrhoz (Nyitra megye) küldendők.

Hédervára (Győr megye) kath. segédtanító keresetük. Fizetése szeptember 1-től tanévre 300 ft, havi előleges részletekben. Butorozott szoba fűtéssel. Ha tud, kántorságban segédkezni köteles. Kérvények a plébániahivatalhoz czimzendők július végeig.

Lipót (Moson megye) kath. segédtanítói állásra pályázat hirdetik. Fizetése szeptember 1-től tanévre 300 ft, havi előleges részletekben. Butorozott szoba fűtéssel. Folyamodványok a hédervári plébániahivatalhoz küldendők július végeig.

A várkonyi (Csallóköz) róm. kath. iskolánál megürült másodtanítói állásra július hó 24-ig pályázat hirdetik. Javadalmazása polgári évre a hitközség pénztárából 100 ft, államszegélyből 300 ft, összesen 400 ft s egy szobából álló lakás a legszükségesebb bútorzattal.

Az állásra okleveles férfi és nőtanító egyaránt pályázhat. A megválasztott kötelességei: a kijelölt osztályt önállóan vezetni, az ismétlősöket külön díjazás nélkül tanítani, a gyermekeket templomba kísérni s rájuk felügyelni. Ha férfi-tanító választatnék, az köteles a kántortanítót a kántoriakban díjtalanul kíségeteni, akadályoztatása esetén őt helyettesíteni, azért csak a kántorságban jártasak pályázhatnak. A tanév szeptember elején kezdődik. A kellőleg felszerelt folyamodványok Huszár Gyula várkonyi plébános, iskolaszéki elnökhöz (u. p. Cs. Nyék) küldendők.

Miavai kántortanítói állomásra július 11-ig terjedő határidővel pályázat hirdetik. Javadalmazása: 6 hold szántóföld, templom- és közsegypénztárából 127 ft 45 kr., államszegély 141 ft, misealapítványokból 5 forint, ostyasütésért 5 ft, tandíj fejeként 2 ft, kitesz 40—50 frtot, stóla 30—40 ft. Továbbá 6 öl bükkfa házhoz szállítva és 3 öl az iskola fűtésére. Lakása: tisztességes 2 szoba, konyha, 2 kamra és elég tágas kertből áll. Folyamodványok miavai kath. iskolaszékre czimzendők. 2—2

Egri érseki megye.

Fel-Debrőre (Heves megye) a róm. kath. elemi iskolánál egyik férfi-tanítói állásra pályázat hirdetik. Fizetése 400 ft államszegély és 45 ft lakáspénz. Kötelességei az iskolaszék által meghatározandó (jelenleg II—III.) elemi osztályokat és az ismétlős leányokat a nm. püspöki kar által kiadott tanterv szerint tanítani, a gyermekeket templomba vezetni, ott rájuk felügyelni; faiskolát kezelni. Csaki okleveles tanítók július 17-ig adhatják be kellően felszerelt kérvényeiket az iskolaszéki elnökséghez. Személyes megjelenés esetleg előnyvel bír. Az állás szeptember 1-én okvetlen elfoglalandó, mely naptól kezdve élvezi fizetését is. 1—2

265. sz. Az egri érseki róm. kath. tanítóképezdénél egy segédtanári állásra pályázat hirdetik. Fizetése a jövő 1898 99-ik tanévtől kezdve három éven át 650 ft és 150 ft lakpénz, összesen 800 ft. A jövő tanévtől számított három év múlva, ha ezen idő alatt az egyházi főhatóság kiválalmának minden tekintetben megfelel, 1000 ft fizetéssel és 200 ft lakásbérrel, összesen 12 000 frttal képezdei rendes tanárrá lesz. Ötödéves korpótléka, és pedig itteni segédtanári alkalmaztatásától kezdve, a képezdei rendes tanárok részére megállapított 100 frtban fog számítani. Kötelessége a képezdei ifjúságot szóval és példával kath. szellemben, lelkiismeretesen nevelni, heti 18—20 órában az egyházi főhatóság által meghatározott tantárgyakat a jóváhagyott tanterv s lezkerend szerint szorgalmasan tanítani s a megállapított rendtartási s fegyelmi szabályokhoz pontosan alkalmazkodni. Kivántatik a mennyiségben természetudományi szakcsoportból középsikolai vagy polgári iskolai képesítés. Pályázati határidő f. é. július 20-ika, mikorra a szükséges bizonyítványokkal főszerelt s dr. Samassa József egri érsek úr ő nagyméltóságához intézett kérvények az egri egyházmegyei tanfelügyelői hivatalhoz beküldendők. Az állomás 1898. szeptember 1-én elfoglalandó. Egerben, 1898. június 22. Katin-szky Gyula, egyházmegyei tanfelügyelő.

Beszterczbányai egyházmegye.

Jánosgyarmat (Bars megye) község római kath. kántortanítói állomására pályázat hirdetik. Határidő július 28. Megfelelő lakáson és mellékhelyiségeken kívül ötszázötven forinttal javadalmazva, quinquennium biztosítva Tannyelv magyar-német. Állomás elfoglalandó augusztus 31. Dr. Lányi József, plébános, iskolaszéki elnök. 1—3

Turóc-szent-mihályi róm. kath. kántortanítói állomásra július 31-ig pályázat hirdetik. Javadalmazása: Készpénzben 265 ft, hat pozs mérő gabona, 18 frta, hat fuvar tűzifa lakás fűtésére, 7 frta becsléve egy kat. hold szántóföld és konyhakert 6 frtnyi tisztajövedelemmel, összesen 296 ft, de ennek állami segély által 400 frta való kiegészítése végett folyamodvány illető helyen máris felterjesztetett. Folyamodványok az iskolaszéki elnökségnek Turóc-Sz. Mihályba (p. Mosóc) küldendők. Személyes megjelenés kívántatik.

Erdélyi egyházmegye.

A kézdiszentléleki (Háromszékm.) róm. kath. iskolához 400 frt évi fizetés, 25 frt lakáspénz és rendes kertilletményvel javadalmazott tanítónői állomásra f. évi július 15-ig pályázat hirdettek. Markaly Antal plebános.

Győri egyházmegye.

Pályázat róm. kath. osztálytanítói állásra Csapodon Sopronmegye). Azonnal elfoglalható. Javadalom: Bútorozott szoba, ágynemű, 300 frt, esetleg állami segéllyel 400 frt. Bővebbet az iskolaszéki elnökségnél.

Fertő-Szt.-Miklósrá két okleveles segédtanító kerestetik. Az egyiknek polgári évi fizetése a község pénztárából havi részletekben előlegesen fizetve 306 forint; a másiknak havi részletekben a főtanító által előlegesen fizetve 300 forint; közös bútorozott szoba. Kötelesség a mindennapi iskolában rendszeren, az ismétlő iskolában felváltva tanítani és a kántorságban a főtanító utasítása szerint segédkezni. Pályázati határidő július 31. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. A r. k. iskolaszék.

A nagymartoni (Sopronvárm.) róm. kath. iskolaszék egy megüresedett osztálytanítói állásra pályázatot hirdet. Jövedelem: 400 frt, szabad lakás, 2 öl fa, ismétlő iskoláért 20 frt. Kötelmei: egy osztályt önállóan vezetni, a kántori teendőkben segédkezni, önállóan végzeni. Folyamodványok f. év július 16-áig a róm. kath. iskolaszéki elnökséghez küldendők. Köppl Károly, plebános, elnök. 2-2

Győr-Sövényházi róm. kath. iskolánál üresedésben levő segédtanítói állásra július 8-ig pályázat hirdettek. Fizetés: 350 frt, lakás fűtéssel és tisztogatással. Kötelessége: egy osztályt önállólag vezetni, az ismétlősöket oktatni és a kántori teendőkben segédkezni. A folyamodások az iskolaszék elnökéhez intézendők. 2-2

Munkaesi gör. kath. egyházmegye.

A nyír-csaholyi görög-kath. kántortanítói állomásra pályázat nyitattik. Jövedelme 103 frt, államsegély mellett 400 frt. Alkalmas lakhely, 1/2 holdnyi kerttel. A pályázat folyó évi július hó 11-én délelőtt 9 óra tájban tartatik, melyre a pályázók képesítési és egyéb okmányaikkal a helyszínére hivatnak meg. Vasúti állomás Mátészalka, Szatmármegyében. Papp Antal, nyiri ker. esperes.

Nyitrai egyházmegye.

A bronyistyei r. kath. tanítói állomásra 405 frtnyi fizetéssel, fűtés, lakással, pályázat hirdettek. Határnap f. évi június 30-ika délelőtt 10 óra. Plebánia: Papradnó (Trencsénm.) Mendl Ignác, iskolaszéki elnök. 3-3

Pécsi egyházmegye.

Tolna-Mózsre tanító kerestetik. Javadalma 150 frt és teljes ellátás. Értekezhetni Erdősi János kántortanítóval.

A baranya-sombereki róm. kath. iskolánál két osztálytanítói állásra július 31-ig pályázat hirdettek. Elsőnek fizetése 400 frt, másodiknak 300 frt előleges havi részletekben, különszoba fűtéssel. A második állásra esetleg tanítónő is pályázhat. Első tartozik a mindennapi tanítás mellett ismétlő iskolát is külön díjazás nélkül vezetni és a kántoriakban segédkezni. A tannyelv német-magyar. Mindkét állomás szept. 1-én elfoglalandó. A kérvények a kerületi espereshez Babarczra küldendők.

Tolna-Tamásiban a róm. kath. iskolaszék az egyik tanítónői állásra pályázatot hirdet. Javadalma: 350 frt havi előleges részletekben, egy bútorozott szoba téli fűtéssel. Kötelmei: az iskolaszék által kijelölt osztályokban az előírt tananyagot, úgy a kézimunkát tanítani, továbbá növendékeivel az istentiszteleteken rendszeren megjelenni. Pályázhatnak okleveles tanítónők, úgy óvónők is, ez utóbbiak azonban megválasztásuk esetén tartoznak a tanítói oklevelet záros határidőre megszerezni. Előnyben részesülnek, kik képesek polgári leánynevelés iskolás növendékeket és kezdőket zongorára oktatni. Pályázni óhajtok kérvényüket a róm. kath. iskolaszék elnökéhez czimezve július hó 15-ig nyújtásuk be. A megválasztott állását szeptember hó 1-én tartozik elfoglalni.

Nakon, Tolnamegyében az elemi iskolához a jövő tanévre egy okleveles vagy képezdét végzett magyar ajku a róm. kath. vallásu tanító kerestetik, kinek kötelessége lesz az I. osztályt teljesen, a vasárnapi iskolát részben vezetni és a kántorságban segédkezni. Fizetése 10 hónapi szorgalmi időre 300 frt, a vasárnapi tanításért 10 frt, 1 öl tűzifa és egy szobából álló lakás. A kérvények július 20-ig az iskolaszékhez intézendők és az állomás szeptember elején elfoglalandó. Kapossy György, kántortanító.

Szatmári egyházmegye.

A csomaközi, magyar tannyelvű II. tanítói állomásra augusztus 10-ig pályázat hirdettek. Jövedelem: két szoba, konyhából álló külön lakás, udvarral, 404 frt készpénz; ajándéku egy méteröl tűzifa. Kérvények Kosztra Ignác espereshez intézendők Csomaközre (Szatmármegye).

Székesfehérvári egyházmegye.

Perbálra (Budapest mellett) kath. okl. németül és magyarul beszélő tanító vagy képezdész pályázhat. Járandósága: bútorozott, fűtött szobán kívül 300 frt. Eredeti okmányok beküldése esetében bővebben értekezhetni az iskolaszéki elnökséggel.

Szombathelyi egyházmegye.

A szent-benedeki (Vasm. p. Tótkeresztur) kántortanítói állomásra lemondás folytán pályázat nyitattik. Jövedelme: 1. 248 frt a főrától előleges negyedévi részletekben fizetve, 2. 53 frt 36 kr. a tanulmányi alapból felévi utólagos részletekben, 3. tandíj 150-200 frt ingadozik, függvén a tanító jó hírnevétől és szorgalmától; szedi a tanító, 4. különféle czimeken legenyhében számítva 40 frt. Összesen 491 frt 36 kr., a melyből 300 frt 68 kr. tanítói a mindennapi és ismétlősök oktatásáért, 190 frt 68 kr. pedig a kántori és templom-oltár körüli szolgálat teljesítéséért jár. Nyelv: magyar-vend. Orgonálásban való jártasság kívánatik. Pályázati határidő július 10. Kelt Szent-Benedeken, 1898. június 13. Mazaly Sándor iskolaszéki elnök. 3-3

Németujvárra (Vasm.) róm. kath. tanító kerestetik. Fizetése egy polgári évre: 330 frt havi részletekben, bútorozott szoba (ágyneműn kívül) és 20 frt papézn. Kötelessége: az I. osztály, ismétlősök tanítása, valamint a kántori teendőkben segédkezni. Tanítási nyelv: magyar-német. Kérvények főt. Maitz Jácint plebános urhoz július hó 14-ig küldendők. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. 2-2

Szt.-Tamásra (Vasmege) egy róm. kath. másodtanító szükségeltetik. Fizetés 300 frt havi részletekben, egy tisztességes szoba bútorozva, téli fűtésre 1 m. öl fa felvágva s tisztogatással egybekötve. Kötelmek: egyik osztálynak és ismétlősöknek felváltva törvényszabta módóni tanítása, a kántoriakban segédkezés. A pályázati határidő július 15. Kérvények felszerelve ngos Legáth Kálmán apát úrhoz küldendők, u. p. Molnári. 1-2

Vácsi egyházmegye.

I. Ecsér (Pestmegye) kántortanítóságra pályázat hirdettek, következő javadalom mellett: 1. 12³⁸/₁₆₀₀ hold szántó föld; 2. 976 □ öl rét, mindkettő a hitközség tartozik munkálni; 3. 653 □ öl szérüs kert; 4. a közlegelőben 4²⁴/₁₆₀₀ hold legelő illetmény, ezen kívül ugyanott 200 □ ölnyi akácza erdő; 5. természetbeni lakás: 2 szoba, konyha, kamra, istálló, fűskamra és hozzávaló házikert; 6. párbér czimén minden pártól egy véka rozs és 25 kr. — van jelenleg 234 pár körül; 7. tőkékben: szántó föld kisajátításából 1468 frt 44 kr. a közlegelő kisajátításából 39 frt 56 kr. melyeknek jelenleg 5% kamatát felévi részletekben élvezi; 8. deputátum váltság fejében 2 öl tűzifa és 3 szekér széna helyett 28 frt, apróbb eféle járandóság fejében, u. m.: ostayasítás, hízó, só, vaj, fagygyu 17 frt 64 kr., tanítási díj 13 frt; 9. alapított sz. misék után jelenleg 4 frt 14 kr.; 10. stóla: a) hirdető czédula megírásáért 15 kr., b) koporsó szentelés és liberától 25-25 kr., c) nagy misénél 20 kr., csendesnél a kiéneklésért 10 kr., d) temetés nagy 50 krajczár, kis 25 krajczár, e) búcsúztató minden versétől 10 krajczár; 11. természetbeni szolgalmány a hitközségtől a malomba való fuvar.

Mindenemű adót a kántortanító tartozik fizetni és díjtalanul egy tanteremben a mindennapi és ismétlős gyermekeket tanítani, valamint az önálló tanítót mindaddig élelmezni, míg az állami segélyvel pótolva nem lesz. A magyar nyelven kívül megkívántatik a tót nyelv teljes bírása. A pályázók szokásos okmányaitok f. évi július 18-ig Matejka Vilmos esp. plebánoshoz Ecsér küldjék, a választás napján pedig, mely f. évi augusztus 1-én leend, a személyes megjelenés kívántatik. Az állomás f. évi szeptember 1-éig eltöglalendő, mely naptól szolgálati idő arányában huzza a jövedelmet. A választás napja előtti orgona és énekpróba a templomban meg nem engedtetik. 1—2

II. Ecsér (Pestmegye, a főváros szomszédságában) önálló tanítóságra pályázat hirdettetik. Jövedelme: 1. 228 frt készpenz, 2. 40 frt lakbérpótlék, 3. 4 köbméter tűzifa saját használatra, 4. teljes élelmezés a kántortanítónál, mely megszűnend, ha 156 frtnyi állami segély folyósítva lesz, 5. természetben egy szoba lakás butorozva. A kellő okmányokkal felszerelt pályázati kérvény folyó évi augusztus 1-ig Matejka Vilmos esperes plebánoshoz küldendő. Tisztán magyarajku is megválasztatik, de a tót nyelv bírása előnyt biztosít. 1—2

Pest-másnai róm. kath. népiskolánál tanítói állásra pályázat hirdettetik. Fizetése: rendes tanítói fizetés 300 frt, ismétlő iskola tanításáért 50 frt, lakáspótlék és kertjáraadáság címén 40 frt, 3 öl tűzifa természetben vagy pedig megváltva 35 frt, személyes pótlék — mindaddig, míg a korpótlékra igényt nem tarthat — 25 frt, nőtlen tanítók részére egy szoba és előszobából álló lakás. Köteles a községi falkolat is kezelni — a miért a tiszta jövedelem felét kapja — s szükség esetén a kántorságban segédkezni. Kérvények július hó 14-ig az iskolaszéki elnökséghez küldendők Bazsanth János, iskolaszéki jegyző.

Veszprémi egyházmegye.

Zala-szántói róm. kath. segédtanítói állásra pályázat nyitattik. Fizetése: 350 frt, vasárnapi tanításért 21 frt, butorozott szoba fűtéssel. Köteleessége: az I. és II. osztályt, úgy az ismétlőket tanítani s a kántori teendők minden ágában segédkezni. Csak okleveles férfitanítók pályázhatnak. Kérvények július hó 20-ig főt. Hajba Mihály iskolaszéki elnök urhoz küldendők. Az állás szeptember 1-én elfoglalendő. Nyers Imre főtanító.

I. Tapsonyi (Somogy) plebániához tartozó Zenyér főkközségben kántortanítói állomás, mely lakáson kívül körülbelül 800 frt évi jövedelemmel van összekötve f. évi július 14-én pályázat utján fog betölteni, az oklevéllel bíró pályázók bizonylataikat a személyes megjelenéssel összekötött határnapig alulírott iskolaszéki elnökhöz küldjék be. Tapsony, 1898. június 29. Boronkay Gábor plebános, iskolaszéki elnök. 1—2

II. Zenyér (Somogy) róm. kath. nőtlen segédtanító kerestetik. Fizetése: teljes ellátás, tisztogatás és fűtésen kívül polgári évre 150 frt, oklevéllel bírók előnyben részesülnek, de nőtanítók is pályázhatnak. Tapsony, 1898. június 29. Boronkay Gábor plebános, iskolaszéki elnök. 1—2

III. Tapsony (Somogy) két róm. kath. nőtlen segédtanító kerestetik. Fizetésök: fűtés és tisztogatáson kívül egy polgári évre 300 frt egyenkint, mellékjövedelemre is számíthatnak, oklevéllel bírók előnyben részesülnek, de nőtanítók is pályázhatnak. Tapsony, 1898. június 29. Boronkay Gábor plebános, iskolaszéki elnök. 1—2

A gombai róm. kath. iskolához segédtanító kerestetik. Fizetése: tíz óra 200 frt, havi elolegekben, élelmezés, lakás, fűtés és szobatakarítás. Köteleessége: egyik tanteremben a három alsó osztályt és az ismétlőfókat oktatni, a kántorságban segédkezni. U. p. Marczali (Somogy) Imrey József főtanító.

Pályázat az ács-teszéri osztálytanítói állásra. Évi fizetés 300 forint. U. p. Suúr, Veszprémmegye. Az állás elfoglalendő szeptember 1-én.

A zalavári iskolaszéki segédtanítói állásra pályázatot hirdet: a segédtanító a kisebbek osztályát tanítja; fizetése 200 frt, melyből élelmezésért a főtanítónak 50 frt

jár; van lakása. A folyamodványok augusztus 15-ig intézendők az iskolaszéki elnökhöz. 1—2

A sümegvárosi róm. kath. elemi iskolánál segédtanítói állás van üresedésben. Köteleessége egy osztályban tanítani és a kántori teendőkben segédkezni. Fizetése 200 frt; lakás, élelmezés a kántortanítónál. Agynemtről, mosatás és világításról maga gondoskodik. Kérvények az iskolaszékihez czímezve nagyságos Eitner Sándor elnökhöz küldendők. A hely szeptember 1-én elfoglalható. Sümeg, 1898. július hóban. Bánfi Alajos, igazgató. 1—3

MAURONER J. B.

kereskedelmi törvényszékiileg bejegyzett cég
St.-ULRICH, GRÖDEN, Tirol.

Ajánlja magát a főtiszt, papságnak és egyházi előljáróknak szent szobrok, Krisztus-testek, jászolok, keresztúti állomások stb. stb. minden nagyságban és izlésben fából való művészi készítésére. Szerény árak. Oltárok, szószékek, gyóntatószékek, valamint hordozható és fali-állványok és mindennemű templomi munkák.

A szentszobrok árai, fából, finoman szinezve magasság cm 80, 100, 120, 140, 150, 160, 180, 190, 200 forint 22, 33, 48, 68, 75, 85, 110, 125, 150

Elismerő leveleket készséggel küldök szives megtéklítés végett.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Orgona-építési műintézet.
RIEGER TESTVÉREK

BUDAPEST, Garay-utca 48.

Rieger Testvérek Jägerndorfi (Oszt.-Szil.) cs. és kir. udv. orgona-gyáranak fiókja. Legolesőbb árakon kiváló orgonákat szállítanak. A cég 24 évi fennállása óta

630 uj orgonát

épített, melyek közül 222 esik Magyarországra, a többi Norvégiába, Németországba, Romániába, Orosz-, Olasz- és Törökországba szállították.

Orgona-árjegyzékek ingyen és bérmentve.